

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ-4111-01-06/2012
K/12/005

Szczecin, dnia lipca 2012 r.

**Pan
Leon Gajewski
Komendant Straży Miejskiej
w Szczecinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła kontrolę wykonania przez Straż Miejską w Szczecinie w okresie od 1 lipca 2010 r. do dnia 31 marca 2012 r. wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku kontroli funkcjonowania straży gminnych (miejskich), przeprowadzonej przez NIK w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 czerwca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK (w brzmieniu obowiązującym do dnia 1.06.2012 r. – art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli²), przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację wniosku dotyczącego prawidłowego przeprowadzania postępowań o zamówienia publiczne natomiast pozytywnie ocenia wykonanie pozostałych wniosków pokontrolnych.

1. W latach 2010-2012 (do 31.03.) Straż udzieliła 7 zamówień na łączną kwotę 1.051.182,25 zł netto (1.289.162,36 zł brutto). W toku kontroli zbadano dwa postępowania, w wyniku których udzielono zamówień na łączną kwotę 554.775,25 zł netto (681.191,70 zł brutto) i stwierdzono, że w obu postępowaniach³ Straż uznała za ważne oferty, które powinny być odrzucone i udzieliła zamówienia wykonawcom, którzy je złożyli.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r. poz. 82)

² Dz.U. nr 227, poz. 1482

³ Postępowanie na dostawę samochodu na potrzeby Straży Miejskiej w Szczecinie o wartości 144.186,00 zł brutto i postępowanie na bezgotówkowe tankowanie benzyny bezołowiowej i oleju napędowego na stacjach wykonawcy o wartości 537.005,70 zł brutto.

Pan Komendant udzielił 15.11.2010 r. zamówienia na kwotę 144.186,00 zł brutto na dostawę samochodu uznając za ważną ofertę, która nie była podpisana przez wykonawcę tj. dealera⁴ marki Toyota, tylko przez R.K. posiadającego pełnomocnictwo dealera marki Opel. Rozbieżność między osobą składającą oraz podpisującą ofertę, zdaniem NIK powodowało, iż zgodnie z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych⁵ zachodziła przesłanka do jej odrzucenia.

Pan Komendant w dniu 20.09.2011 r. udzielił Spółce S. zamówienia na bezgotówkowe tankowanie benzyny bezołowiowej i oleju napędowego na kwotę do 537.005,70 zł brutto⁶, mimo że oferta została złożona i podpisana w imieniu wykonawcy przez jednego pełnomocnika, a wykonawca udzielił pełnomocnictwa dwóm osobom, tj. P.O. i K.K. do łącznego występowania w imieniu i na jego rzecz (ofertę i wszystkie załączniki podpisał tylko K.K.). Ponieważ ofertę złożyła 1 osoba, która samodzielnie nie miała odpowiedniego umocowania do jej złożenia, zachodziła przesłanka do odrzucenia oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 8 pzp. Także umowę w imieniu wykonawcy podpisał jeden pełnomocnik a nie jak wymagało udzielone pełnomocnictwo jednocześnie 2. uprawnionych do reprezentowania spółki.

W obu przeprowadzonych postępowaniach stwierdzono nieprawidłowości wynikające m.in. z braku właściwego nadzoru kierownictwa Straży nad prowadzonymi postępowaniami. I tak:

a) brak udokumentowania w aktach postępowań czynności ustalenia wartości zamówienia. W protokołach postępowań zapisano, że zostało ono dokonane na podstawie analiz rynku. Dopiero przy złożonych wyjaśnieniach przewodniczący komisji przetargowych przedłożył notatki służbowe z tych czynności. Wskazywały one na pobieżne ustalenie wartości zamówienia przez przewodniczącego komisji. Przedstawione działanie Straży naruszało art. 32 ust. 1 pzp stanowiący, że podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Jednocześnie w postępowaniu na dostawę samochodu stwierdzono, że cena najkorzystniejszej oferty brutto stanowiła 115% kwoty, jaką zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, tj. 125.000 zł brutto (która z kolei została oparta na ustalonej wcześniej wartości zamówienia). Tym samym opóźnione zostało udzielenie zamówienia o czas niezbędny do uzyskania środków na sfinansowanie zamówienia (w przeciwnym razie Staż musiałby unieważnić postępowanie). Ponadto przy ustalaniu wartości zamówienia nie uwzględniono wartości zamówienia uzupełniającego, co stanowiło naruszenie art. 32 ust. 3 pzp,

b) Straż nie wykazała w oparciu o jakie założenia przyjęła w postępowaniu na dostawę samochodu 3 kryteria oceny ofert i ich wagi, tj.: minimalny prześwit powyżej 201 mm (waga 50%), kolor niebieski (25%) oraz najniższa cena (25%). Natomiast w postępowaniu na bezgotówkowe tankowanie paliwa nie uzasadniła żądania, aby stacje paliw znajdowały się w odległości nie większej niż 4 km od siedzib Straży. Brak wskazań powodów przyjęcia powyższych kryteriów uniemożliwia sprawdzalność ich zasadności. Zdaniem NIK wskazuje to na możliwość powstania mechanizmów korupcyjnych w funkcjonowaniu Straży, takich jak dowolność w podejmowaniu decyzji i brak ich właściwego dokumentowania.

⁴ dealera – importera

⁵ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.), dalej zwana pzp.

⁶ Wydatki Straży za realizację zamówienia za I kwartał 2012 r. wyniosły 62.766,06 zł brutto

c) akta obu badanych postępowań zakończonych podpisaniem umowy, nie posiadały spisu akt oraz nie miały ponumerowanych stron wbrew zapisom § 39 ust. 1 i § 53 ust. 1 pkt 2 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r.⁷,

Ponadto, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości przez poprzednią kontrolę NIK, żaden pracownik Straży, po jej zakończeniu, nie brał udziału w szkoleniach z zakresu zamówień publicznych.

2. NIK pozytywnie ocenia przekazanie, w porozumieniu z Urzędem Miasta Szczecin, dokumentacji i czynności związanych prowadzeniem przypisu oraz windykacji należności z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego przez strażników miejskich. Od 2011 r. przypisu należności dokonywał Urząd Miasta Szczecin.

3. Straż opracowała politykę bezpieczeństwa i instrukcję zarządzania systemem informatycznym, które zawierały uregulowania, o których mowa w § 4 i 5 rozporządzenie w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych⁸. Ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych prowadził administrator danych.

4. Do Straży w okresie od stycznia 2011 r. do marca 2012 r. wpłynęło 21 wniosków o przyznanie ulg w spłacie należności z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego przez strażników miejskich. Straż każdy wniosek przekazała do właściwego w sprawie wydziału Urzędu Miasta Szczecin.

5. Pan Komendant w dniu 21.10.2010 r. wydał zarządzenie nr 21/10 w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej organizacji służby dyżurnej w Referacie Dyżurnych oraz oddziałach Straży Miejskiej, określając w niej m.in. zasady postępowania dyżurnego w związku z przyjęciem zgłoszenia o wydarzeniu, zasady dokumentowania zgłoszeń w programie oraz książce zgłoszeń szczególnych.

6. Na podstawie 10 ostatnich mandatów karnych gotówkowych wystawionych przed końcem marca 2012 r. ustalono, że należności gotówkowe były wpłacane w terminie do kasy Urzędu Miasta Szczecin.

7. Przeprowadzone oględziny wybranych ulic w centrum Szczecina wykazały wielokrotne przypadki parkowania samochodów w miejscach niedozwolonych (przejścia dla pieszych, części jezdni wyłączone z ruchu); a także 1 przypadek sprzedaży w miejscu publicznym kosmetyków i tytoniu bez stosownych zezwoleń oraz jeden zniszczony słupek zabezpieczający teren prowadzenia prac drogowych leżący na przejściu dla pieszych. W złożonych wyjaśnieniach m.in. wskazano, że ze względu na ograniczenia kadrowe (m.in. największa liczba mieszkańców przypadająca na 1 strażnika w miastach metropolitalnych)⁹ działania Straży koncentrują się działalności patrolowo-interwencyjnej, a nie prewencyjnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Przeszkolenie pracowników Straży w zakresie zamówień publicznych i nadzorowanie prawidłowości przeprowadzanych postępowań.*

⁷ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67 ze zm.).

⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 100, poz. 1024).

⁹ Warszawa, Łódź, Kraków, Gdańsk, Wrocław, Bydgoszcz, Białystok, Katowice, Szczecin.

2. *Nieudzielanie zamówień publicznych wykonawcom, których oferty podlegają odrzuceniu.*
3. *Dokumentowanie i rzetelne przeprowadzanie czynności ustalenia wartości zamówienia.*
4. *Dokumentowanie przesłanek przyjęcia kryteriów wyboru ofert.*
5. *Sporządzanie wykazów akt postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wraz z numeracją stron akt postępowań.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK¹⁰, oczekuje od Pana Komendanta – w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia - informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK¹⁰, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK¹⁰, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁰ Patrz przypis nr 2